

U D R U G A G R A D O V A

Zagreb, 12. rujna 2014.

Poštovani gospodin
Mihael Zmajlović
ministar zaštite okoliša i prirode
10000 Zagreb
Republike Austrije 14

Predmet: Nacrt prijedloga uredbe o komunalnom otpadu
- mišljenje, dostavlja se

Poštovani,

Udruga gradova razmotrila je Nacrt prijedloga uredbe o komunalnom otpadu i daje sljedeće mišljenje:

Uz članak 3.

U stavku 1. točki 8. predviđa se institut privremene obustave primjene ugovora o korištenju javne usluge i zamjenske mjere u slučaju nastupanja posebnih okolnosti kao što su, primjerice, elementarna nepogoda, katastrofa i slično. Smatramo da je privremena obustava primjene ugovora o korištenju javne usluge u turističkim krajevima s velikom fluktuacijom stanovništva i velikim udjelom „nerezidenata“ u ukupnom stanovništvu problematična u pogledu pokrivanja opravdanih troškova odvoza. Naime, sustavi su kapacitirani za vršno opterećenje, što znači za turističku sezonu. Daleko su jače kapacitirani nego što bi trebali biti bez „nerezidenata“. Ovo znači da bi „rezidenti“ snosili troškove kapaciteta u daleko većim iznosima od „nerezidenata“ čija je prisutnost temeljni razlog za razvoj i jačanje sustava preko mjere potrebne za domicilno stanovništvo. Postavlja se i pitanje nadzora situacija privremene obustave, odnosno tko će i što učiniti u slučaju kada netko privremeno odjavi uslugu, a onda je besplatno koristi i dalje.

Napominjemo da nedostaje stavak 4. ovoga članka pa molimo predlagatelja da izvrši korekciju. Odredba stavka 5. definira glomazni otpad prema članku 10. stavku 3. ove Uredbe, koji se poziva na članak 35. stavak 5. točku 1. Zakona. Predlažemo da se odredba jednostavnije i praktičnije propiše te da se pri njezinom formuliranju poštuju elementarne

odrednice normative. Odredba stavka 6. propisuje način određivanja tarifa iz stavka 1. točke 7. istoga članka i to na način da se tarife moraju odrediti „na način da se osigura izvršenje obveza odvojenog sakupljanja otpadnog papira, otpadnog, metala, otpadne plastike, otpadnog stakla i otpadnog tekstila i obuču sukladno članku 54. stavku 2. i članku 28. stavku 1. točki 2. Zakona te osigura smanjenje količine miješanog komunalnog otpada koji nastaje i udjela biorazgradivog komunalnog otpada u nastalom miješanom komunalnom otpadu.“ Vrijedi jednako kao što je rečeno i za stavak 5.ovoga članka te odredbu treba pravilnije i preciznije formulirati.

Uz članak 5.

U vezi sa člankom 5. postavlja se pitanje mehanizama utvrđivanja odgovornosti za otpad u spremniku pojedinog korisnika, ali i otpada odloženog u „ilegalnim“ vrećama. Tko će i na koji način nedvojbeno utvrditi je li određen korisnik u prekršaju, što dalje poduzeti da bi se odvoz takvog otpada naplatio i kome?

Uz članak 6.

Stavak 2. članka 6. propisuje da je „davatelj usluge dužan pružiti korisniku usluge javnu uslugu i davatelju usluge nije dopušteno uskratiti javnu uslugu korisniku usluge“. Po strani činjenica da se riječ „usluga“ u istoj rečenici koristi šest puta, ovako formulirana odredba znači da otpad korisnicima mora biti odvožen čak i u situacijama u kojima oni ne plaćaju za odvoz, odnosno tvrde da ih na lokaciji u određeno doba niti nema te ne poštuju tarifni model kojega su sami izabrali.

Uz članak 7.

Upozoravamo da članak 7. uopće ne uzima u obzir odvoz posebnih frakcija (korisni otpad) po sistemu „od vrata do vrata“, a ovaj sustav postoji kod većeg broja komunalnih društava.

Uz članak 14.

U stavku 2. točka 2. predviđa se da obrazac za davanje izjave o načinu korištenja javne usluge sadrži, između ostaloga, i podatke o korisniku usluge, decidirano, ime i prezime, OIB i adresa korisnika te statusi rezident ili nerezident. Pitanje je dokazuje li bilo kojim dokumentom korisnik svoj status „rezidenta“ ili „nerezidenta“? Ukoliko nije potreban dokaz, znači li to da se njegova izjava smatra dovoljnim i samim time neprikosnovenim dokazom?

Što se tiče odabira zapremine spremnika, nesporno je da će korisnici birati manje spremnike kako bi manje platili, bez obzira na to koliko otpada proizvedu. Predlažemo brisanje ove točke, odnosno predlažemo da zapreminu spremnika za svakog korisnika procijene komunalna društva na temelju iskustva. Konačno, u turističkim krajevima ima mnogo iznajmljivača koji ugošćuju i veliki broj turista, dapače i među „nerezidentima“. U uvjetima nerazvijenih komunalno-redarstvenih službi, ovo će nedvojbeno rezultirati velikim komunalnim neredom.

Dodatno, namjera korištenja javne usluge jedinstven je kriterij obračuna koji kao takav sasvim sigurno do sada nije primijenjen nigdje u svijetu. Istovremeno, deregulira sve objektivnije kriterije dokazivanja da je netko negdje boravio, kao što su potrošnja struje i/ili vode.

I na kraju, postavlja se pitanje što u slučaju kada se korisnik u obrascu Izjave izjasni drugačije nego što je komunalno društvo predložilo, odnosno tko će arbitrirati između različitih stavova korisnika i komunalnog društva. Također, tko će i kako kazniti korisnika koji da lažnu izjavu, primjerice, izabere najmanji mogući spremnik, a onda uz njega na pražnjenje iznese i nekoliko ilegalnih vreća; izjavi da ovdje boravi 15 dana u godini, a kamioni pred njegovom kućom otpad „preuzimaju“ više od četiri mjeseca u godini i slično?

Uz članak 16.

Odredba stavka 1. članka 16. propisuje da je davatelj usluge dužan evidentirati prihode i rashode nastale temeljem izvršenih usluga za koje su cijene propisane člankom 18. stavcima 1., 2. i 3. ove Uredbe na zasebnim kontima u kontnom planu. Ostaje nejasno koji to korisnici nisu obuhvaćeni Izjavom iz članka 14., osim u slučaju glomaznog otpada, odnosno od kojih to korisnika komunalno društvo preuzima miješani komunalni, odnosno biorazgradivi komunalni otpad, a da nisu obuhvaćeni Izjavom. Također, iz ovoga se može zaključiti da će se korisnicima naplaćivati i do sada besplatni odvoz papira.

Uz članak 17.

S obzirom na nedovoljan broj kompostana u Republici Hrvatskoj, komunalna društva trenutno nisu u mogućnosti zbrinjavati biorazgradivi komunalni otpad kojeg korisnik predaje odvojeno, odnosno nemaju ga kome drugome predati na zakonito zbrinjavanje. Ukoliko će i taj otpad, posebno prikupljen, završavati na CGO-ima zajedno s miješanim komunalnim otpadom, koja je svrha posebne cijene i zasebnog prikupljanja?

Uz članak 19.

Ovaj članak donosi odredbe koje se odnose na Evidenciju preuzetog komunalnog otpada koju je dužan voditi davatelj usluge. Ovako zamišljena evidencija o preuzetom komunalnom otpadu, a osobito dostupnost svih ovih podataka korisniku putem mrežne aplikacije, znači da bi sva komunalna društva morala uložiti nemala sredstva u izradu web stranica. Je li u ovom trenutku oportuno pa i moguće ulaziti u ovakve investicije? Dapače, čak i da FZOEU financira izradu web stranica, samo održavanje neće biti jeftino, a u konačnici će pasti na teret korisnika usluge, i to prvenstveno „rezidenata“.

Uz članak 21.

Doprinos za otpad, već po samoj svojoj definiciji, iznosom se ne bi smio razlikovati kod rezidenata i nerezidenata jer i jedni i drugi imaju jednaka prava i mogućnosti korištenja javne usluge, reciklažnog dvorišta i prikupljanja glomaznog komunalnog otpada, odnosno koeficijent bi i kod rezidenata i kod nerezidenata trebao biti 1.

Uz članak 22.

Smatramo da namjera korištenja usluge ne može biti objektivni kriterij na kojemu se zasniva obveza plaćanje korisničke naknade, kako se to predlaže odredbom stavka 2. ovoga članka. Državna su tijela počela provjeravati prijavljena prebivališta kroz potrošnju vode, struje ili sličnih usluga koje su nedvojbeno dokazive brojlilima kao uređajima koji dokazuju potrošnju. Dok bi krađa struje ili vode bila kazneno djelo, prijave u vezi s otpadom teško su dokazive na sudu, premda ih je tehnički daleko lakše počiniti od prikupljanja struje mimo brojila.

Uz članak 24.

U odredbi stavka 3. definira se način obračuna iznosa naknade za gradnju građevina za gospodarenje komunalnim otpadom. Tako se propisuje da „kg“ – koeficijent u slučaju rezidenta iznosi 1, dok se u slučaju nerezidenta određuje posebnom odlukom. Smatramo da bi, kao što je i naprijed rečeno, koeficijent i kod rezidenata i kod nerezidenata trebao biti 1.

Uz članak 26.

Napominjeno da posebno u turističkim krajevima popis stanovništva iskazuje manji broj korisnika nego što ih stvarno ima stoga što ne ubraja određene kategorije, kao što su turisti, vikendaši, iznajmljivači „na crno“, itd. Čak štoviše, i same turističke zajednice nisu zadovoljne kvalitetom i točnošću vlastitih podataka, a nemaju nikakvih mogućnosti niti ovlasti obuhvatiti vikendaše i iznajmljivanje „na crno“.

Istodobno, komunalna društva na kontinentu nemaju izraženu sezonalnost poslovanja, jer im broj korisnika može vrlo malo varirati. Nažalost, situacija u turistički značajnijim krajevima bitno je različita i dodatno komplicirana. U takvim uvjetima učinkovitost sustava nikako se ne može mjeriti „jednakim metrom“ kao na kontinentu.

Uz poštovanje,

**Predsjednik Udruge gradova
u Republici Hrvatskoj**

Željko Turk, dipl. oec.

O tome obavijest:

1. Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom, Sektor za održivo gospodarenje otpadom, planove, programe i informacijski sustav Ministarstva zaštite okoliša i prirode.